

Hoofdpuntenverslag

Klankbordgroepbijeenkomst methodebesluiten 2022
d.d. 25 februari 2021, via Webex

Dit hoofdpuntenverslag dient gelezen te worden in combinatie met de bijbehorende presentatie.

Aanwezigen

Partij
Energie-Nederland
Enexis
Gasunie Transport Services B.V.
Liander N.V.
Netbeheer Nederland
NOGEPA
Stedin
TenneT
VEMW
ACM

Agenda

1. Opening
2. Toepassing benchmark TenneT
3. Integraal Methode TenneT
4. Rondvraag en afsluiting

1. Opening

De ACM opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. De ACM licht toe dat deze vergadering bedoeld is als wettelijk vooroverleg.

2. Toepassing benchmark TenneT

De ACM geeft een toelichting bij slides 6-13 over “transformer power”.

TenneT stelt enkele verduidelijkende vragen bij de slides. Zij vraagt zich af wat de ACM bedoelt met het sturen van energiestromen (dat kan volgens TenneT ook met circuits) en waarom eigendom nu zo belangrijk is. TenneT zegt dat er ook een aantal TSO's in TCB18 zijn, die geen eigendom over hun assets hebben. Er is bijvoorbeeld een TSO die al zijn assets huurt (leasen).

- De ACM antwoordt dat eigendom belangrijk is, omdat de benchmark ziet op activa (waaronder trafo's) die in eigendom zijn van TSO's en de kosten die daarmee samenhangen. Het leasen van activa is volgens de ACM een tussenvorm, de wijze van financieren is anders maar past wel binnen de benchmark.

TenneT wil weten op welk model slide 10 (de peers van TenneT) betrekking heeft.

- De ACM antwoordt dat dit het model uit het eindrapport van TCB18 betreft.

De ACM vraagt de andere KBG-leden om een reactie.

E-NL en VEMW geven aan geen inhoudelijke reactie te kunnen geven.

Liander wil weten hoe de uitkomst van TCB18 te rijmen is met eerdere benchmarkonderzoeken, aangezien er sprake is van een sterke afwijking. Zij vraagt zich met andere woorden af of de uitkomsten van het model wel uit te leggen zijn.

- De ACM antwoordt dat zij niet op de stoel van de TSO zit. In de benchmark worden TSO's vergeleken op basis van een aantal outputparameters, daar komen efficiëntiepercentages uit. De ACM kijkt vervolgens goed naar de resultaten, maar ziet geen aanleiding om die in twijfel te trekken. Het is moeilijk om het resultaat van deze benchmark te vergelijken met die van eerdere benchmarkonderzoeken, omdat die over een andere peilperiode gingen en er een andere vergelijkingsgroep was.

Liander vindt dat hier de schoen wringt, en vraagt zich af of de conclusie mag worden getrokken dat TenneT echt 30% inefficiënt is als men zegt dat men er eigenlijk geen verstand van heeft.

- De ACM bestrijdt dat zij hier geen verstand van heeft. De ACM heeft inmiddels veel ervaring met benchmarkonderzoeken en in het benchmarkonderzoek wordt de ACM al jaren begeleid door een consultant en werkt zij bovendien samen met andere toezichthouders. De ACM benadrukt verder dat zij een aantal opwaartse correcties doet en dat van 30% inefficiëntie dus geen sprake is. Bovendien past de ACM het resultaat ná beoordeling ook niet onverkort toe. Zo komt er een marge bovenop en wordt het ingroeipad voortgezet.

TenneT hoopt op een verstandige toepassing van de benchmark, maar is daar nog niet. Inputs en outputs moeten meetbaar zijn, anders wordt er met ruis gemeten. TenneT is het niet eens met de ACM dat er geen sprake is van een fundamentele fout. Zij vindt het vreemd dat het hele HS-netwerk niets toe zou voegen. Het eigendomsargument vindt TenneT gekunsteld, een goede vergelijking is belangrijker. TenneT heeft de daarvoor benodigde informatie van de DSO's.

Kosten kunnen worden bijgeschat op basis van de gemiddelde efficiëntie in de sample, die aanname past Sumicid volgens TenneT ook toe bij de CAPEX-break methode. Het probleem met het gebruik van circuit ends als outputparameter is volgens TenneT een stuk kleiner dan de huidige problemen met transformatorvermogen. De voorgestelde oplossing door de ACM is volgens TenneT vergezocht. TenneT vraagt zich af waarom de impact zo klein is. Volgens TenneT wordt zij in de oplossing van de ACM vergeleken met categorie A TSO's. TenneT vraagt zich af wat erop tegen is om het geheel vergelijkbaar te maken en snapt de beweegredenen van de ACM niet. De ACM zegt volgens TenneT eigenlijk: het maakt niet uit hoeveel er wordt geïnvesteerd in het HS-net, want men krijgt er toch geen output voor. Zij begrijpt het niet, vindt de voorgestelde oplossing onjuist en gelooft niet dat de vergelijking op deze manier goed gaat.

- De ACM vraagt TenneT naar de door Oxera gebruikte DSO-data en hoe die gevalideerd is.

TenneT zegt alle TSO's gevraagd te hebben om het transformatorvermogen met Oxera te delen. De kosten zijn vervolgens geschat op basis van de gemiddelde efficiëntie in de sample. Om de uitkomsten te valideren, is er gekeken naar de verhouding tussen inputs en outputs. Als de ACM validatie door een toezichthouder belangrijk vindt, kan zij dat initiatief zelf nemen.

- De ACM vraagt of zij goed begrijpt dat de TSO's van categorie A volgens TenneT weg moeten worden gehaald om een goede vergelijking te krijgen.

TenneT antwoordt dat dit een kleine verbetering zou zijn op een imperfect model. De oplossing van Oxera is volgens TenneT beter.

Liander zegt een flashback te krijgen naar de start van de regulering, toen de kWh van Delta even zwaar wogen als de kWh van (toen nog) Continuon. Delta werd toen ten onrechte als efficiënt aangemerkt. Input en output klopten niet met elkaar. Liander vindt dat de toepassing van het model mank gaat en de uitkomsten niet plausibel zijn.

De ACM licht vervolgens slides 14 -17 toe over de leeftijd van de activa.

Liander vindt het logisch dat oudere activa hogere onderhoudskosten met zich meebrengen, dat is een technische wet. Liander maakt zich zorgen om de technische prestatie van de netbeheerders nu er zoveel van hen wordt gevraagd en vraagt zich af of afnemers dat ook zo voelen.

VEMW antwoordt dat er naast een energietransitie ook een grondstoffentransitie plaatsvindt. Het veranderingsproces is ingewikkeld. Hoewel VEMW de oproep van Liander waardeert, staat zij nog steeds achter het gebruik van een benchmark, omdat zij nog geen beter alternatief heeft gezien om een monopolist te vergelijken met andere partijen.

TenneT zegt dat uit 'engineering logic' de badkuipkromme volgt: in het begin zijn er kinderziektes, aan het einde is er meer onderhoud. Een goede vergelijking geeft het aandeel activa aan het einde van de levensduur. Voor TenneT zit 51% van de overhead lines aan het einde, bij Energinet maar 33%. Voor circuit ends is dit 36% om 15%. TenneT zegt over de periode 35% hogere onderhoudskosten te hebben en dat er uit de oplossing van Oxera wel degelijk blijkt dat er gevolgen zijn voor de efficiëntiescore.

De ACM geeft een toelichting bij slides 18-21 over de timing van investeringen.

E-NL geeft aan dat het voor haar te vroeg is om hierover te discussiëren en dat zij hier op een geschikt moment op terugkomt.

TenneT vraagt zich af of de ACM erkent dat er sprake is van een reële kostenstijging (stijging van kosten per eenheid output) in de vergelijkingsgroep.

- De ACM kijkt naar de omvang van de investeringen door TenneT. Als daar geen afwijking zit ten opzichte van de andere TSO's, dan is er geen probleem.

Volgens TenneT laat Oxera zien dat de reële kostenstijging gevolgen heeft voor TenneT, dus dat probleem is er wel. De negatieve frontier shift is hiervoor ook een bewijs. Alle investeringen (de nieuwe investeringen) van TenneT zijn slecht beoordeeld in de benchmark. De vergelijking door Sumicsid is verkeerd, het gaat erom dat een TSO meer geld uitgeeft in plaats van een relatieve vergelijking in de CAPEX-ontwikkeling. TenneT gaat erover nadenken hoe zij dit de ACM duidelijk kan maken. TenneT wil weten waarom de ACM het niet eens is met Oxera.

- De ACM oppert dat meer uitgaven ook kan betekenen dat men inefficiënter is.

Dit klopt volgens TenneT, maar tegelijkertijd neemt zij ook een reële kostenstijging waar. Als daarop wordt gecontroleerd, krijgt men een betere vergelijking.

De ACM licht slides 22-24 toe over bevolkingsdichtheid.

VEMW zegt het verhaal van de ACM goed te kunnen volgen. Er zijn overeenkomsten en verschillen tussen TSO's en de benchmark probeert deze vergelijkbaar te maken.

TenneT zegt dat naar haar weten Fingrid (de Finse TSO) nooit een claim heeft ingediend over kostenverhogende omstandigheden. TenneT leest een stuk uit de corporate guide van Fingrid voor, daaruit blijkt dat mensen steeds dichterbij overhead lines wonen en dat dit kostenverhogend werkt, omdat bomen gekapt moeten worden. Dit laat zien dat bevolkingsdichtheid wel een belangrijke variabele is. Volgens TenneT gaat het argument van de ACM over het gebruik van hoekmasten als outputparameter mank: bij hoge bevolkingsdichtheid zijn er ook meer kabels en stations nodig. Output delen door TOTEX zorgt daardoor voor een slechte score van TenneT ten opzichte van Fingrid. De uitkomsten zijn onlogisch. Er zijn willekeurige databronnen aan elkaar gekoppeld. De consultant heeft niet gekeken naar logica. De correctie voor omgevingsvariabelen geeft TSO's met een hoge score méér complexiteit. Als bos de grootste kostendrijver is en infrastructuur het duurst in Estland-Letland-Litouwen, dan snapt TenneT het niet. Nederland is veel complexer.

- De ACM vraagt of TenneT een bosrijke omgeving niet als kostenverhogende factor ziet.

TenneT ontkent dit niet, maar bos heeft nu een veel te grote impact, omdat sommige landen veel bebossing kennen (waaronder Finland en Noorwegen). Dat is een verkeerde modelkeuze.

Liander voegt eraan toe dat Nederland relatief complex is, en geeft als voorbeeld hiervoor de locatie Haarlemmermeer.

- De ACM onderschrijft dit, maar geeft aan dat ook in andere landen complexe gebieden voorkomen. De benchmark corrigeert daarvoor.

TenneT is het eens dat de Normgrid variabele hiervoor corrigeert, maar de hoekmastvariabele niet.

De ACM presenteert de materiële gevolgen voor de toepassing van de benchmark op slide 25 en 26.

TenneT zegt dat het voorstel tot nu toe voelt als een trein die doorrijdt, terwijl alle signalen op rood staan. TenneT heeft al aangetoond dat het model geen onderscheid maakt tussen ruis en inefficiëntie, er zijn talrijke voorbeelden dat er slechts ruis wordt gemeten. Het resultaat is afhankelijk van het gekozen jaar en de gekozen vergelijkingsgroep. Een terughoudende toepassing is gepast, 2,5% als voorzichtigheidsmarge is niet voldoende, gegeven alle gevoeligheden van het model. Het transformatorvermogen is een evidente fout in het model, dat zou ook de mening van de ACM moeten zijn. TenneT gaat de komende jaren veel investeren, maar als zij al een handicap heeft bij transformatoren en hoekmasten, dan wordt goed scoren moeilijk. Verder vindt TenneT de ontwikkeling in efficiëntie moeilijk te begrijpen. Zij heeft weinig vertrouwen in de toekomst. Zij heeft geen bezwaar tegen een benchmark, maar zij moet wel iets met de uitkomsten kunnen. Dit is in deze benchmark niet gelukt. De uitkomsten zijn niet robuust en de benchmark is niet bruikbaar. De tegenreactie van de ACM overtuigt TenneT niet, het voorstel is onvoldoende.

Liander vraagt zich af of de ACM nog aan het resultaat gaat sleutelen, voordat het ontwerpmethodebesluit wordt geschreven.

- De ACM geeft aan dat intern beraad nog tot wijzigingen in het ontwerpmethodebesluit kan leiden.

Liander zegt dat de huidige benchmark niet bruikbaar is, want hoe kunnen resultaten tot 2017 van invloed zijn op toegestane inkomsten in 2022-2026? De opgaven waar netbeheerders nu voor staan, zijn ongekend en staan niet in verhouding tot die in 2017.

De ACM vraagt aan TenneT welk voorstel zij wel voldoende zou vinden. TenneT antwoordt dat dan de fundamentele punten gecorrigeerd moeten zijn. Volgens TenneT is de benchmark anders niet robuust. TenneT ziet dat somber in en vindt dat een efficiëntiescore van 100% gebruikt moet worden.

VEMW vindt een dergelijke score niet plausibel en heeft geen argumenten gehoord dat de benchmark geen goed instrument is en dat de toepassing ervan niet klopt. VEMW geeft aan dat niet alleen netbeheerders voor grote opgaven staan, maar de afnemers ook.

- De ACM kan TenneT volgen dat de benchmark belangrijk is en dat de ACM daarom ook zoveel aandacht besteedt aan de beoordeling. De ACM probeert hierbij vanuit verschillende perspectieven te kijken en erkent dat er nog een weg te gaan is. De ACM dankt de KBG-leden voor hun input.

3. Integraal methode TenneT

VEMW geeft aan dat zij zich niet goed heeft kunnen voorbereiden op deze KBG-bijeenkomst, omdat de stakeholders pas op vrijdagavond 19 februari 2021 de stukken hebben ontvangen.

- De ACM erkent dit, maar geeft aan dat zij ernaar streeft de stukken een week voor de KBG-bijeenkomst te versturen, juist zodat stakeholders zich goed kunnen voorbereiden. Dit is op twee keer na altijd gelukt, maar deze keer helaas niet.

De ACM licht vervolgens slides 28 tot – 39 (Integraal methode TenneT) toe.

Liander heeft een ophelderingsvraag. Met doorrollen en bijschatten schat de ACM de kapitaalkosten voor de komende periode. Wordt de benchmark hierop ook toegepast?

- De ACM antwoordt dat de benchmark daarop inderdaad wordt toegepast. De ACM houdt er wel rekening mee of kostensoorten wel of niet onderdeel zijn van het benchmarkonderzoek. Op bijgeschatte investeringen voor kostensoorten die onderdeel zijn van het benchmarkonderzoek wordt de θ toegepast, op bijgeschatte investeringen voor kostensoorten die geen onderdeel zijn van het benchmark onderzoek wordt de θ niet toegepast. De nacalculatie van investeringen met een afschrijftermijn langer dan 10 jaar gaat echter uit van werkelijke investeringen. De toepassing van de benchmark heeft daarom niet een dergelijk groot effect op het bijschatten.

Liander vraagt of op de kapitaalkosten die geschat worden door middel van doorrollen ook de θ wordt toegepast.

- De ACM bevestigt dit.

De ACM licht vervolgens slides 41 - 59 (Kosten net op zee) toe.

Liander heeft een ophelderingsvraag. In de slides worden kosten van het net op zee gepresenteerd. Gaat dit om kosten van fase I of fase II van het net op zee? EZK bekijkt namelijk of de kosten van fase II ook via een subsidie bekostigd zullen worden of via de tarieven van TenneT.

- De ACM antwoordt dat het alleen gaat om de kosten van de twee Borssele platforms en verbindingen, omdat die in 2019 en 2020 in gebruik zijn genomen. Daarnaast gaat het methodebesluit alleen over de (hoogte van de) inkomsten die TenneT mag behalen. Of dit wel of niet via een subsidie bekostigd gaat worden staat hier los van.

TenneT vult aan dat de kosten voor de twee Borssele platforms en verbindingen niet bekostigd zullen worden via de tarieven. Deze kosten worden namelijk gedekt met een subsidie. EZK bekijkt nu of de kosten van de platforms en verbindingen vanaf Hollandse Kust West Alpha en verder door een subsidie of via de tarieven bekostigd zullen worden.

De ACM licht slides 60 - 65 (uitkomsten berekeningen) toe.

TenneT geeft aan dat de slides een mooi overzicht geven van de methodische keuzes die de ACM heeft voorgesteld. Het zal geen verrassing zijn dat de grootste zorgen van TenneT liggen bij de toepassing van de benchmark, de nacalculatie van de rente in de WACC en het gebruik van de reële WACC. De benchmark is in de ochtendsessie uitgebreid besproken en hoeft nu dus niet herhaald te worden. TenneT wil wel graag benadrukken dat zij de nacalculatie van de risicovrije rente in de WACC een rare keuze vindt, zeker voor het eigen vermogen. TenneT hoopt dat de ACM dit laat valideren door Brattle. Daarnaast heeft TenneT zorgen over het gebruik van de reële WACC. De kosten van TenneT nemen namelijk fors toe. Als de kosten worden afgetrokken van de verwachte inkomsten in de komende periode, dan blijft er weinig over. TenneT sluit zich aan bij het standpunt van de RNB's dat er ook bij elektriciteit overgestapt moet worden op een nominaal stelsel. De netbeheerders krijgen daarmee in totaliteit niet meer inkomsten, want het betekent dat inkomsten naar voren worden geschoven. TenneT kan zich daarnaast wel vinden in de methodische verandering naar doorrollen en bijschatten samen met nacalculatie van investeringen met een afschrijftermijn langer dan 10 jaar. TenneT heeft nog wel zorgen over bepaalde grote IT- investeringen, waarvan de levensduur niet past bij de huidige afschrijvingstermijnen. TenneT is hierover nog in gesprek met de ACM. TenneT heeft ook zorgen over hoe de ACM omgaat met het bijschatten van de operationele kosten. Ook hierover zijn TenneT en de ACM nog in gesprek.

TenneT geeft verder aan dat met betrekking tot de (incrementele) operationele kosten van het net op zee TenneT en de ACM elkaar op hoofdlijnen hebben gevonden. Er zijn nog een aantal restpunten waarover TenneT nog vragen heeft. De ACM kijkt hier nog naar. Het gebruik van de score van de projectspecifieke toets voor het schatten van kapitaalkosten in het x-factor model (indien de kosten niet betrokken zijn in het benchmarkonderzoek) vindt TenneT een goed idee. De ACM zou hiernaar vaker kunnen kijken. Daarnaast zou de score van de projectspecifieke toets gebruikt kunnen worden om verschillen met de benchmark te verklaren.

TenneT kan de berekening van de frontier shift van het landelijk hoogspanningsnet en van de netbeheerder van het net op zee goed volgen, omdat de gehanteerde methode transparant is. TenneT vraagt zich wel af waarom de ACM aangeeft het benchmarkonderzoek niet te kunnen gebruiken om de frontier shift te bepalen, maar volgens wel concludeert dat de statische efficiëntie wel bepaald kan worden op basis van het benchmarkonderzoek. TenneT vat samen dat zij de voorgestelde methode voor het grootste gedeelte kan volgen, met uitzondering van twee grote onderwerpen (WACC en de benchmark).

Liander vindt het belangrijk dat TenneT efficiënt opereert. Liander wil wel graag aangeven dat de RNB's afhankelijk zijn van een goed functionerend elektriciteitsnet van TenneT. Liander merkt dat er grote efficiëntiedruk wordt ervaren bij TenneT als zij in gesprek gaat met TenneT over uitbreidingen. De RNB's zijn afhankelijk van TenneT; als de RNB's netuitbreidingen moeten doen om klanten te voorzien van capaciteit, dan moeten er investeringen van TenneT aan vooraf gaan. De RNB's willen niet dat TenneT een afwachtende houding aanneemt. Liander begrijpt daarnaast ook het sentiment in de markt om de kosten zo laag mogelijk te houden. De energietransitie waar de industrie mee te maken heeft, is een grote opgave met hoge kosten. De netbeheerders staan ook voor een gigantische opgave. Een goed functionerend elektriciteitsnetwerk overstijgt qua prioriteit bijna alle andere punten. Liander ziet dat de rente historisch laag is en dat er een financieringsvraagstuk ligt bij de netbeheerders. Liander krijgt niet het idee dat de ACM hiervoor voldoende oog heeft als zij kijkt naar de discussie over de benchmark. Liander vindt de benchmark niet toepasbaar voor de komende periode, en vindt daarnaast het reële stelsel niet houdbaar. Liander is afhankelijk van een goed functionerend TenneT. Liander is van mening dat de ACM TenneT hiervoor de ruimte moet geven.

- De ACM vraagt waaruit Liander opmaakt dat de methode TenneT niet in staat stelt om goed te functioneren. Waaruit maakt Liander op dat met de voorgestelde methode TenneT bepaalde zaken niet gaat uitvoeren?

Liander geeft aan dat de grote financiële druk TenneT aanzet om nee te antwoorden op vragen van de RNB's. De voorgestelde methode faciliteert de ontwikkelingen die Liander ziet onvoldoende.

TenneT geeft aan dat zij op basis van het benchmarkonderzoek 25% van haar totale kosten moet besparen. TenneT moet daarnaast ook veel uitbreiden. Dit is een grote uitdaging, en wat TenneT betreft een onterechte uitdaging, omdat het benchmarkonderzoek niet klopt. De WACC is daarnaast de uitkomst van de methode, maar het holt met de lagere rente wel de financiering van de netbeheerders uit. TenneT kan niet tegen haar aandeelhouder zeggen dat zij geld nodig heeft voor uitbreidingen én om een financieringsprobleem op te lossen.

- De ACM vraagt aan Liander of de samenvatting is dat de methode onvoldoende is op het vlak van de WACC en de benchmark?

Liander geeft aan dat een reële WACC de inkomsten naar achter in de tijd schuift. Dit is lang geen probleem geweest, omdat er voldoende rendement overbleef. De hele lage WACC die Brattle heeft berekend, zorgt echter voor een financierbaarheidsvraagstuk. De netbeheerders moeten hun aandeelhouders vragen om rendement voor te financieren.

- De ACM antwoordt dat dit inherent is aan investeren. Er moet eerst geld opgehaald worden om te kunnen investeren. Zij geeft als voorbeeld een pizzeria die een tweede vestiging wil openen, deze kan doorgaans ook niet de prijzen in de eerste vestiging verhogen om de tweede vestiging te financieren.

Liander geeft aan dat het probleem is dat de netbeheerders dit geld niet hebben gekregen. Dit legt een druk op het financierbaarheidsvraagstuk.

- De ACM geeft aan dat het overstappen naar een nominale WACC betekent dat nu de prijs wordt verhoogd, zodat netbeheerders uit de huidige inkomsten meer investeringen kunnen financieren.

Liander antwoordt dat de netbeheerders hier twintig jaar geen probleem van hebben gemaakt. Nu de WACC zo laag is, zorgt dit voor een financieringsvraagstuk. Netbeheerders moeten hierdoor namelijk rendement voorfinancieren.

TenneT geeft aan dat de prijs van een pizza betaald moet worden op het moment dat die gegeten wordt. TenneT verdient over 40 jaar haar investeringen terug. In een nominaal systeem krijgt men inkomsten voor een product wanneer het wordt verkocht, in een reël systeem worden deze inkomsten uitgesmeerd.

- De ACM antwoordt dat de vergelijking niet klopt. Een investering en het verkochte product lopen hier door elkaar. De oven om pizza's te bakken is de investering. Dat de kosten hiervan worden uitgesmeerd over de levensduur is juist normaal.

TenneT geeft aan dat met het reële systeem de inkomsten die TenneT zou moeten krijgen voor het product door worden geschoven naar de toekomst. Dit leidt tot financieringsbehoeften, omdat TenneT direct na ingebruikname minder geld krijgt voor het product. Dit is echt iets anders dan het voorfinancieren van een investering die meerdere jaren mee gaat.

Enexis geeft aan dat de netbeheerders met het reële systeem en de lage WACC in de eerste 20 jaar geen marge maken op een investering.

- De ACM antwoordt dat deze redenering niet klopt wanneer wordt gekeken naar een individuele investering. Dit argument klopt mogelijk wel als een bedrijf lange tijd veel groei doormaakt. Het is niet vreemd dat een bedrijf niet veel winst maakt als er heel veel uitgebreid wordt.

Enexis antwoordt dat er geen ander bedrijf is dat grote investeringen doet waar niet na 10 jaar een marge op wordt gemaakt.

- De ACM geeft aan dat het verschil tussen het reële en nominale stelsel netto contante waarde neutraal is. Het rendement is hetzelfde, alleen de timing verschilt. Ook in het reële stelsel worden in het eerste jaar vermogenskosten vergoed. In deze vermogenskosten zit een vergoeding voor opgebouwde inflatie.

Enexis geeft aan de eerste jaren van een investering geen geld over te houden aan een investering. Op korte termijn levert een investering onder aan de streep niets op.

- De ACM geeft aan dat dit bezien is over alle investeringen samen. Er wordt met het reële stelsel meer naar achter geschoven, maar niet alles wordt naar achter geschoven. De netbeheerders maken ook in het eerste jaar na investering rendement op basis van de reële WACC vermenigvuldigt de activawaarde.
- De ACM heeft een vragenlijst naar de netbeheerders gestuurd in reactie op de input die netbeheerders hebben gestuurd en hoopt dat hiermee meer duidelijk wordt.

VEMW geeft aan dat zij ziet dat de netbeheerders een grote opgave tegemoet gaan die veel geld kost en waarbij financieringsproblemen ontstaan. VEMW ziet hetzelfde bij haar leden. VEMW vindt het goed om te zien dat de ACM de doelmatigheid borgt, en niet het standpunt inneemt dat geld geen rol meer speelt in verband met de grote opgave waar de netbeheerders voor staan. Juist gezien de grote opgave is het goed dat de doelmatigheid geborgd is. VEMW geeft aan dat het geld dat haar leden uitgeven aan nettarieven niet kan worden uitgegeven aan andere processen die nodig zijn in de energietransitie.

Enexis geeft aan dat doelmatigheid als een paal boven water staat. Daaraan wil Enexis ook zeker niets af doen.

4. Rondvraag en afsluiting

De ACM geeft volgens aan dit voorlopig de laatste KBG-bijeenkomst is. Wellicht komt er nog een bijeenkomst na de zienswijzenperiode. Vervolgens sluit zij om 15.00 uur de vergadering.

Reacties op Hoofdpuntenverslag Klankbordgroepbijeenkomst methodebesluiten 2022
d.d. 25 februari 2021 via Webex

Omdat vanwege de Corona-crisis alle KBG-bijeenkomsten voorlopig via Webex zullen plaatsvinden, neemt de ACM eventuele toevoegingen aan het verslag tijdelijk op bij de reacties. Zodra het weer mogelijk is de KBG-bijeenkomsten bij de ACM te houden, vervalt deze mogelijkheid en zal de ACM zoals voorheen gebruikelijk eventuele toevoegingen die niet zien op de correcte weergave van de bijeenkomst apart toevoegen aan het dossier.

Enexis

Pagina 8, 6^e alinea, de passage: Enexis geeft aan dat de netbeheerders met het reële systeem en de lage WACC in de eerste 20 jaar geen marge maken op een investering.

- De ACM antwoordt dat deze redenering niet klopt wanneer wordt gekeken naar een individuele investering. Dit argument klopt mogelijk wel als een bedrijf lange tijd veel groei doormaakt. Het is niet vreemd dat een bedrijf niet veel winst maakt als er heel veel uitgebreid wordt.

Aanpassen en aanvullen

*'Enexis geeft aan dat **de kans bestaat dat de netbeheerders met het reële systeem en de lage WACC in de eerste 20 jaar geen tot nauwelijks geld overhouden** marge maken op een investering.*

- *De ACM antwoordt dat deze redenering niet klopt wanneer wordt gekeken naar een individuele investering. Dit argument klopt mogelijk wel als een bedrijf lange tijd veel groei doormaakt. Het is niet vreemd dat een bedrijf niet veel winst maakt als er heel veel uitgebreid wordt'.*

Pagina 8: laatste alinea, de passage: Enexis antwoordt dat er geen ander bedrijf is dat grote investeringen doet waar niet na 10 jaar een marge op wordt gemaakt.

- De ACM geeft aan dat het verschil tussen het reële en nominale stelsel netto contante waarde neutraal is. Het rendement is hetzelfde, alleen de timing verschilt. Ook in het reële stelsel worden in het eerste jaar vermogenskosten vergoed. In deze vermogenskosten zit een vergoeding voor opgebouwde inflatie.

Aanpassen en aanvullen

*'Enexis antwoordt dat er geen ander bedrijf is dat grote investeringen doet waar **het na afronding van de investering pas niet na 10 jaar geld aan overhoudt. een marge op wordt gemaakt. Het is bedrijfseconomisch niet logisch dat een investering – waarvan de activa in gebruik is – pas heel laat cash oplevert.***

- *De ACM geeft aan dat het verschil tussen het reële en nominale stelsel netto contante waarde neutraal is. Het rendement is hetzelfde, alleen de timing verschilt. Ook in het reële stelsel worden in het eerste jaar vermogenskosten vergoed. In deze vermogenskosten zit een vergoeding voor opgebouwde inflatie'.*

Pagina 9, 1^e alinea, de passage: Enexis geeft aan de eerste jaren van een investering geen geld over te houden aan een investering. Op korte termijn levert een investering onder aan de streep niets op.

- De ACM geeft aan dat dit bezien is over alle investeringen samen. Er wordt met het reële stelsel meer naar achter geschoven, maar niet alles wordt naar achter geschoven. De netbeheerders maken ook in het eerste jaar na investering rendement op basis van de reële WACC vermenigvuldigt de activawaarde.

De ACM heeft een vragenlijst naar de netbeheerders gestuurd in reactie op de input die netbeheerders hebben gestuurd en hoopt dat hiermee meer duidelijk wordt.

Aanpassen en aanvullen

*'Enexis geeft aan de eerste jaren van een investering geen geld over te houden aan een investering. Op korte termijn levert een investering onder aan de streep **mogelijk geen tot nauwelijks cash** niets op.*

- *De ACM geeft aan dat dit bezien is over alle investeringen samen. Er wordt met het reële stelsel meer naar achter geschoven, maar niet alles wordt naar achter geschoven. De netbeheerders maken ook in het eerste jaar na investering rendement op basis van de reële WACC vermenigvuldigt de activawaarde.*

- *De ACM heeft een vragenlijst naar de netbeheerders gestuurd in reactie op de input die netbeheerders hebben gestuurd en hoopt dat hiermee meer duidelijk wordt'.*